

SLAPTOSIOS ANTROJO PASAULINIO KARO OPERACIJOS

JESÚS HERNÁNDEZ

Sąmokslai, slaptieji agentai,
kontržvalgyba, išpuoliai ir sabotажai

JESÚS HERNÁNDEZ

SLAPTOSIOS ANTROJO PASAULINIO KARO OPERACIJOS

SĄMOKSLAI, SLAPTIEJI AGENTAI,
KONTRŽVALGYBA, IŠPUOLIAI IR SABOTAŽAI

Iš ispanų kalbos vertė
IEVA BARANAUSKAITĖ

Ivadas

Antrasis pasaulinis karas vyko ne vien mūsų laukuose, apie kuriuos istorinėse knygose rašoma daugiausia. Istorikai dėmesį dažniausiai sutelkia į kovas, sureikškina strateginius sprendimus, kariuomenių judėjimą, susirėmimus ir didelius mūšius, tačiau skvarbūs jų žvilgsniai, gana plačiai aprėpiantys karinį konfliktą, pareikalavusį šimtų tūkstančių ar net milijonų žmonių gyvybių, mums neatveria vaidmens, kurį atliko – ar bent buvo pasišovusios atlikti – mažos kovotojų grupės ir asmenys.

Tie, kurie mano, kad 1939–1945 m. kolosalios karinės dramos akivaizdoje anoniminių asmenų veiklos svarba sumenksta iki pasyvių aktorių vaidmeniukščių, perskaitę šią knygą pakeis nuomonę.

Išvysime, kad per Antrąjį pasaulinį karą paprasti žmonės, tikėdami savo jėgomis ir stebindami drąsa, rizikuodami gyvybe ryžosi vykdyti užduotis, kurių tikslams buvo pasirinkę tarnauti. Net tie, kurie prisijungė prie smulkių grupuočių ir tapo žvalgais, ar tie, kurie ryžosi kone savižudiškoms operacijoms įsimaišę į priešų gretas, – visi savanoriškai tarnavo savo šaliai, apsisprendę atlikti pavojingiausias misijas, kad padėtų laimėti karą.

Žvalgybos tarnybos rengė slaptąsias operacijas, kad smogtų priešui į silpniausią vietą. Joms įvykdyti reikėjo drąsių ir atkaklių žmonių, pasiryžusių rizikuoti gyvybe ir žūt būt atlikti pavestas užduotis. Tikimybė, kad drąsuoliai per išpuolius žus, buvo didžiulė, tačiau savanorių niekada netrūko.

Šioje knygoje skaitytojas sužinos apie netikėtas ir žiaurias atakas, išpuolius, pagrobimus, žmogžudystes ir rizikingas žvalgybos misijas. Visi šių operacijų dalyviai tikėjo, kad jų užduotys turės lemtingą įtaką karo eigai, o vardai amžiams įeis į istoriją; neabejojo, kad jei atiduos gyvybes, tėvynė įvertins jų pasiaukojimą.

Deja, daugeliui nepavyko prisidėti prie pergalės. Daug drąsuolių žuvo, buvo sužeisti ar pateko priešams į nagus nepasiekę tikslo. Kai herojams pavykdavo atlikti patikėtas užduotis, ne visada jų rezultatai duodavo pageidautų vaisių. Tik mažai daliai narsuolių pasisėkė karinį konfliktą pasukti nauja linkme ir jų pavardės aukso raidėmis yra įrašytos į karo istorijos knygą.

Pirmą kartą į vieną knygą sudėtos slaptosios operacijos, kurių nežinodami iki galo nesuprastume karo eigos. Kai kurios jų yra plačiai žinomos, tačiau kaskart pažadina emocijas iš naujo ir prilygsta geriausiems trileriams. Kitos iki šių dienų tebeskendi nežinios ir paslapčių migloje, kurios laikas kol kas neišsklaidė.

Kai kurios operacijos parodė, kad net kruopščiausias pasirengimas neužtikrina sėkmės. Nenumatytos kliūtys lėmė nuviliančius rezultatus, kurie šioje knygoje aprašytuose įvykiuose drąsiems herojams dažnai reiškė mirtį. Pademonstruotas begalinis pasiaukojimas gali atrodyti beprasmis, tačiau parodyta drąsa, atkaklumas ir ryžtas gyvi išliks amžinai.

1 DALIS

Išpuoliai

1 skyrius

Operacija *Archery*: pasikėsinimas į Hitlerio stiprybę

1941 m., prieš išauštant gruodžio 27 d. rytui, tylių Norvegijos fiordų link slapta artėjo keli laivai. Brėkšmoje ryškėjo į jūrą įsirėžusi apsnigta sausuma. Krante blyksėjo tik švieselės iš naujai žūklės dienai besiruošiančių žvejų lūšnų.

Laivuose pusė tūkstančio šalčio kaustomų, tačiau savo jėgomis tikinčių ir ryžtingai nusiteikusių kareivių laukė tinkamos akimirkos pradėti veiksmus. Prieš tris dienas Škotijoje į laivus įsėdę vyrai kelionėje linksminosi, todėl dabar juos kamavo nuovargis ir svaigulys, tačiau drąsos ir ryžto nebuvo praradę. Jų laukė jaudinamas iššūkis, apie kokį senokai svajojo, – užgrobti Adolfo Hitlerio (Adolf Hitler) tvirtovę Europoje. Tuo metu nacių Vokietija buvo užvaldžiusi kone visą Europą. Tik Didžiąjai Britanijai pavyko prieš metus vasarą ir rudenį atremti nuožmias liuftvafės atakas ir atsilaikyti prieš galingą vokiečių karo volą, tačiau 1941 m. žiemą beveik visas žemynas buvo paklupdytas prieš svastikos galybę. Po vokiečių invazijos į Balkanus ir nesustabdomo tankų (vok. *panzer*) įsiveržimo į Rusijos lygumas Raudonoji armija sėkmingai tebegynė Maskvą, bet toji diena, kai Europa galės išsprūsti iš smaugiančių nacių gniaužtų, atrodė dar labai toli.

Šalčio iki kaulų smelkiami kariai buvo pasiryžę įrodyti Hitleriui, kad jo dominija Europoje nėra neįveikiama. Netikėtas užpuo-

limas, kurį jie ruošėsi įvykdyti okupuotos Norvegijos provincijoje, galėjo būti tik menkas įbrėžimas storoje galingo monstro odoje, tačiau kareiviai, rizikuodami gyvybėmis, buvo pasiryžę visagaliam fiureriui mesti iššūkį.

Dauguma jų buvo ištverę pragarą Diunkerke ir troško atsilyginti už pažeminimą, patirtą prieš pusantrų metų. Vyrai nekantravo susiremti su priešais vokiečiais ir buvo taip įsiaistrinę kovoti, jog prieš išplaukiant kai kuriems jų vadai turėjo iš naujo priminti karo taisykles, kad išvengtų ekscesų.

Kol užpuolikai darkart tikrino ekipuotės parengimą ir ruošėsi iššokti į sausumą vos denyje nuskambėjus komandai, vokiečių nepastebėti jų laivai ramiai skrodė fiordą. Tyliai išmušė keršto valanda.

NAUJOS KARINĖS PAJĖGOS

Viena labiausiai dėmesį traukiančių temų apie Antrąjį pasaulinį karą yra britų smogiamųjų būrių operacijos kaip šioji, kuriai kareiviai ruošėsi Norvegijos pakrantėje. Tokios misijos neturėjo ypač daug įtakos karo eigai, tačiau Didžiosios Britanijos premjeras Vinstonas Čerčilis (Winston Churchill) suprato jų svarbą ir jas vykdė, kad palaikytų britų karių dvasią vokiečių kariuomenei viešpataujant Europos žemyne. Britai žaibiškus įsiveržimus į priešų teritorijas išmoningai dangstė propaganda, todėl suformuota palanki sąjungininkų nuomonė apie smogikus leido šiems save laikyti gerokai galingesniais, nei buvo iš tiesų.

Minėto karinio dalinio užuomazgų reikia ieškoti 1940 m. birželio 4 d., kai Čerčilis sunerimusiems Bendruomenių rūmams pareiškė, kad Britanijos kariuomenės, kuri puolė gelbėti olandus,

belgus ir prancūzus, likučiai pasitraukė į Diunkerko pakrantes ir laukia evakuacijos, o tai reiškė, kad žemynui gresia visiškai pereiti Hitleriui į rankas.

Britų kariuomenės daliniai, kuriems pavyko išsigelbėti nuo triumfuojančio *vermachto* ir jo pradėto triuškinamo žaibo karo narsų, išsidėstė aplink Prancūzijos Lamanšo sąsiauryje esantį uostą. Tuo metu vienintelė išeitis buvo sugrąžinti į Britanijos salas kuo daugiau kareivių.

Lemtingosios operacijos naktį britų generalinio karinio štabo (angl. *War Office*) pareigūnas, tarnyboje praleidęs dvi dešimtis metų, karinės istorijos žinovas papulkininkis Dadlis Klarkas (Dudley Clarke) susimąstė, kokių kovos būdų praeityje griebėsi tautos, kurios sutriuškino britų kariuomenę.

Klarkas prisiminė, kad per 1808–1814 m. Nepriklausomybės karą ispanai įsiveržėlius prancūzus išgujo už priešų linijų rengdami žaibiškas pavienes atakas geriljas (isp. *guerrillas*), kurias vykdė mažos menkai ginkluotų kareivių grupės. Maždaug šimtmečiu vėliau olandų kolonijos per Būrų karą, taikydamos tą pačią strategiją, atsilaikė prieš britų kariuomenę. 1936 m. Palestiną užėmusius britus apsupo arabų būriai, menkai ginkluoti, tačiau mobilūs bei gerai pažįstantys vietas, ir išvijo priešus.

Papulkininkui Klarkui šovė mintis: jei anuomet Didžioji Britanija tapo tokios nenusipėjamos taktikos taikiniu, tai dabar, neišvengiamai turėdama susiremti su stipresniu priešu, irgi gali pasinaudoti šiuo senoviniu, tačiau efektyviu kovos būdu. Taigi, Klarkas nusprendė parengti planą ir suburti pajėgas, kurių paskirtis – įsitraukti į mūšį taip pat, kaip buvo įsitraukę istoriniai geriljų būriai. Pietų Amerikoje gimęs Klarkas galvodamas, kaip pavadin-

Britų komandosai kovoje akis į akį. Susidūrimai vienas prieš vieną išpuoliuose, siekiant įsibrauti į priešų teritorijas, buvo neišvengiami.

ti naują kariuomenės darinį, prisiminė būrų adaptuotą žodį „komandosai“, afrikanų (būrų) kalba reiškiantį karinius junginius.

Kitą dieną Klarkas savo viršininkui, generalinio štabo vadui majorui serui Džonui Dilui (John Dill), pateikė pasiūlymą ir de-

talų planą, kaip rengti išpuolius sausumoje, kurių tikslas priversti vokiečius išsklaidyti pajėgas ir pasitraukti iš kitų karo „scenų“, stengiantis apsaugoti užgrobtos Europos pakrantes. Dilas entuziastingai pritarė planui. Tą pačią dieną Klarko pasiūlymas buvo perduotas Čerčiliui, ir šis tuoj pat išvelgė svarius šio sumanymo privalumus, nes tuo metu labiau nei bet kada reikėjo pakelti britų kariuomenės kovinę dvasią, smarkiai nuslopusią po greito ir nelaukto pralaimėjimo Diunkerke, iš kur kariuomenė buvo priversta evakuotis.

Po dienos karinei vyriausybei buvo parengtas memorandumas, kuriame raginta įgyvendinti Klarko pasiūlymą. Britų premjeras jausmingai kalbėjo apie tai, kaip „priešų pakrantes paversti siaubo teritorija“ ir surengti „atakas visose nacių užimtose pakrantėse, kad vokiečių lavonai kristų lyg vandens lašai per lietu“.

Čerčilis vadovybę užkrėtė entuziazmu, ir pasiūlymas buvo priimtas. Buvo įsteigtas karinio štabo MO-9 departamentas, žinomas „komandosų“ pavadinimu, nors dauguma pareigūnų labiau mėgo jį vadinti „specialiąja tarnyba“ (angl. *Special Service*). Iki karo pabaigos abu pavadinimai buvo vartojami lygiavertiškai. Susirinkimas įvyko ryte, o vakare Klarkas jau dirbo prie projekto – jam buvo liepta kuo greičiau surengti antpuolį.

Kai vos prieš porą dienų Klarkui šovė mintis pradėti prieš vokiečius žaibo karą, jis nė neįsivaizdavo, kad sumanymas bus imtas įgyvendinti taip greitai. Grėsminga situacija, kurioje buvo atsidūrusi Didžioji Britanija, kai vokiečiai įsitvirtino kitame sąsiaurio krante ir ruošėsi pulti salą, vertė rizikuoti, griebtis naujovių, juo lab po nesėkmės, kurią žemyne patyrė įprastai organizuotos kariuomenės. Atėjo laikas naujam mąstymui, naujoms taktikoms ir naujiems kareiviams – atėjo laikas komandosams.

NUVYLĖS DEBIUTAS

Iš Norvegijoje tarnaujančių nepriklausomų divizijų kuopų (angl. *Divisional Independent Companies*) savanorių buvo suformuotas komandos būrys ir pradėti planuoti pirmieji veiksmai priešų teritorijoje siekiant išsiaiškinti, ar naujas kariuomenės darinys pajėgus vykdyti sudėtingesnes operacijas. Čerčilis pasitikėjimą naująja komanda pademonstravo skirdamas jai moderniausią ginkluotę – tai dar sustiprino optimizmą prieš pirmą kovą.

Po trijų savaičių Dadlis Klarkas jau buvo pasiruošęs vykdyti ministro pirmininko skirtą misiją. Įsiveržimas į kitą Lamanšo sąsiaurio krantą turėjo įvykti birželio 24 d. naktį. Šimtas penkiolika kareivių keturiomis Karališkųjų oro pajėgų (angl. *Royal Air Force*, RAF) gelbėjimosi valtimis kirto sąsiaurį Prancūzijos link.

Deja, įsiveržimo rezultatai smarkiai nuvylė. Viena valtis pasiekė sausumą ir jos keleiviai pasklido po negyvenamą zoną bergždžiai ieškodami menkausio vokiečių pėdsako. Netekę kantrybės klajoti po smėlynus, nusprendė sėsti į valtį ir grįžti. Antra valtis pataikė atplaukti į vokiečių hidroplanų uostą, tačiau dėl akivaizdžios priešų jėgų persvaros pasirinko grįžti į Anglijos pakrantę. Trečios valtys įgulai pavyko nukauti du vokiečių sargybinius. Apimti euforijos kareiviai tuoj pat grįžo pas saviškius, tačiau greitai suprato, kad jų veiksmai neatnešė jokios naudos: britai pamiršo priešų kišenėse paieškoti kokių nors vertingų dokumentų ir net neišsiaiškino, ar tuodu nelaimėliai iš tiesų buvo paskirti kažką saugoti. Ketvirtos valtys kompasas sugedo ir ji vos neįplaukė į smarkiai vokiečių saugomą Bolonijos uostą, o kai galiausiai išsikėlė paplūdimyje, čia juos užklupo dviračiu važiuojantis vokiečių patrulis.

Įvyko susišaudymas, per kurį vienas britų kareivis buvo sužeistas, nors komandosai galėjo tiesiog sėsti į valtį ir grįžti į Angliją.

Grįžtančių valčių saviškiai krante nepasitiko svetingai. Kadan gi misija buvo slapta, uostų vadovams niekas apie britų valtis nepranešė. Vienai jų neleista įplaukti į uostą, kol nebuvo patikrintos įgulos narių tapatybės. Belaukdami komandosai laiko veltui neleidžia ir išmaukė nemenką kiekį romo, kurio buvo valties saugykloje tam atvejui, jei tektų gaivinti į jūrą nukritusius lakūnus. Kai kareiviams galiausiai buvo leista išlipti, jie vos pastovėjo ant kojų. Karo policijai kilo įtarimų, kad vyrai gali būti dezertyrai, ir jie buvo suvaryti į areštinę išsimiegoti.

Kai žinios apie nevykusią misiją pasiekė karinį štabą, buvo pripažinta, kad tokie netikėliški veiksmai kartotis negali. Reikėjo įvesti kareivių atranką ir organizuoti specialius mokymus, kad jie tokių šiurkščių klaidų daugiau nedarytų. Anot Dadlio Klarko, naująjį karinį darinį sudarė „tik piratai, banditai ir indėnai“.

Buvo nuspręsta, kad į naująją komandą bus priimti tik konkretūs, aiškiai apibrėžtus duomenis turintys vyrai: jie turėjo būti nevedę, ekscentriškai, idealistai, o svarbiausia, privalėjo turėti nepalyginamai daugiau drąsos nei baimės. Visi kareiviai žinojo, kokie sunkumai ir netikėtumai laukia priešų teritorijose vykstančiose kovose. Taip pat iš anksto nujautė, kad pakliuvę vokiečiams į rankas greičiausiai savo dienas baigtų po egzekucijos peiliais.

Komandų būriui buvo parengtos naujos itin reiklios treniruočių programos, viršijančios įprastas karių rengimo normas ir taisykles. Pavyzdžiui, savanoriams buvo uždrausta valgyti ir nakvoti kareivinėse, jiems buvo išduodami skurdūs maisto daaviniai, kad „išmokyti gyventi laukinėmis sąlygomis“. Tokios naujovės sukėlė tradicinių pažiūrų karininkų nepasitenkinimą, tačiau ka-

rinis štabas tokiomis priemonėmis vylėsi paruošti stiprias naujas pajėgas.

1940 m. liepos 14 d. komandosai gavo antrą progą pasirodyti. Tą naktį iš dviejų eskadrinių minininkų nuleistomis valtimis kareiviai išplaukė į netoli Prancūzijos esančią Gernsio salą, kurią buvo užėmę vokiečiai. Dėl orientacinės klaidos viena valtis atsimušė į uolėtą krantą, o kita dėl gedimo buvo priversta grįžti. Salą pasiekė tik keturios dešimtys kareivių. Šiems pavyko pasiekti numatytus objektus – aviacijos stovyklą ir kareivines, – tačiau ten vokiečių jau nebebuvo. Į nelaisvę paimti nebuvo ko, todėl teko pasitenkinti nukirtus tris priešų telegrafų kabelius.

Į antrą operaciją, kuriai buvo pasiruošta kur kas geriau nei pirmajai, dėtos didžiulės viltys subliuško: įsiveržimo į Gernsio salą rezultatai iš esmės buvo tokie patys apgailėtini kaip pirmo bandymo.

PIRMOJI SĖKMĖ

Nepaisant sugriežtintos savanorių atrankos ir komandosų treniruočių, apmaudi nesėkmė Gernsio saloje parodė, jog tokio tipo pajėgoms trūko kompleksiškesnės organizacijos ir koordinuoto bendradarbiavimo su Karališkosiomis oro pajėgomis ir Karališkuoju laivynu (angl. *Royal Navy*).

1942 m. liepos 17 d., praėjus vos trejetui dienų po bergždžios operacijos, Jungtinių operacijų generalinio štabo (angl. *Combined Operations Headquarters*) vadu buvo paskirtas admirolas veteranas seras Rodžeris Kysas (Roger Keyes). Kysui garbus amžius tapti vadu nesutrukdė, tačiau buvo keista, kad naujai suformuotam ir naujoviškiausiais kriterijais vadovautis turinčiam kariuomenės

dariniui vadovauti buvo paskirtas asmuo, kuriam galėtų kliudyti jo praeitis.

Tai buvo silpnoji admirolo pusė, tačiau Kysas buvo ypač gerbiamas karinės vadovybės ir labai populiarius tarp civilių; gali būti, kad būtent dėl to jis ir buvo paskirtas naujojo kariuomenės padalinio vadu.

Garbingojo Jungtinių operacijų štabo vado gyvenimo aprašymas buvo ilgas ir stebinantis patirtimi, kuri siekė amžiaus pradžią. Kysas kovėsi Kinijoje Boksinių sukilime ir išgarsėjo per Pirmąjį pasaulinį karą. Tapo povandeninio laivyno pareigūnu ir tarnavo vieno šarvuotlaivio kapitonu. 1918 m. pavasarį Kysas vadovavo jūrų mūšiui prieš vokiečius Ostendėje, kur uosto prieigose jam pavyko užblokuoti išplaukimo iš uosto kanalą paskandinus kelis cemento pakrautus laivus.

Nors trūko ginkluotės ir inventoriaus, tapęs komandos vadu ir ketindamas kovoje panaudoti panašius veiksmus, kuriais išgarsėjo per mūšį Ostendėje, Kysas tikėjosi atgaivinti Didžiajame kare pelnytą šlovę. Vis dėlto garsus vardas jam nepadėjo įgyti visiško Generalinio karinio štabo palaikymo, Čerčilis buvo priverstas asmeniškai įsikišti į konfliktą ir išvaduoti admirolą nuo nesutarimų su biurokratais.

Kysas perorganizavo būrį ir 1940 m. lapkričio mėnesį įkūrė Specialiųjų užduočių brigadą (angl. *Special Service Brigade*). Ją sudarė du tūkstančiai kareivių, suskirstytų į komandas, kurios buvo sunumeruotos nuo 1 iki 12. Savanoriai pateko į sunkias ir griežtas treniruotes Škotijos aukštumose. Po kelis mėnesius trukusio pasirengimo kareiviai troško stoti į mūšį, tačiau jų viltis bei dviasią žlugdė ir nevykėliškumo jausmą žadino nuolatinis operacijų atidėliojimas.

1941 m. vasarį atėjo laukta proga praktiškai išmėginti per daugybę treniruočių Škotijoje įgytus įgūdžius. Trečia ir ketvirta komandos ruošėsi užpulti netoli Arkties poliarinio rato prie Norvegijos krantų esančias Lufuteno salas. Tikslas – sunaikinti ten stovinčius žuvų taukų fabrikus. Juose buvo išgaunami menkių ir silkių taukai, iš kurių didžiausios dalies buvo gaminamas glicerinas ir naudojamas Vokietijos sprogmenims gaminti. Taip pat buvo ruošiamos A ir B vitaminų piliulės, skirtos vermachto kariuomenei. Taikiniai buvo kuklūs, tačiau puikiai tinkantys pasitikrinti, ar komandosai pasiruošę vykdyti ambicingesnes operacijas. Šiai atakai pasisekus, vokiečiai turėjo gauti smarkų psichologinį smūgį, o britai – stiprią injekciją dvasiai pakelti.

1941 m. kovo 1 d. vidurnaktį komandosų būrys išplaukė iš Škotijos Skapos įlankos laivų bazės. Konvojų sudarė du penkis šimtus kareivių gabenantys laivai ir penki eskadriniai minininkai. Kelionė buvo ilga ir sunki; tris dienas kareiviai kentė smarkų šaltį, besismelkiantį net per storiausius paltus, ir svaigulį, kurį kėlė neramių Šiaurės jūros vandenų supimas.

Laivai salas pasiekė kovo 4 d. paryčiais. Komandosai sušoko į išsilaipinimo valtis ir ėmė irtis link dviejų salų, kuriose stūksojo žuvų taukų fabrikai. Aplink buvo ramu, tačiau kareiviai ramiai nesisiautė – bijojo pakliūti į vokiečių pasalą.

Įtampa augo, kuo labiau jie artėjo prie prieplaukos, kur buvo numatę išlipti. Komandosus kaustė baimė, kad aplink tvyranti ramybė reiškia, jog jie pateks į vokiečių gynybos ugnies spąstus. Vis dėlto tų, kurie pasiekė uostą, laukė staigmena, kokios jie neįsivaizdavo: šimtai norvegų būrėsi ant molo ir sveikino atvykėlius. Apstulbusiems komandosams jie tiesė rankas ir padėjo išlipti iš valčių.

Britai nė nesapnavo tokio malonaus sutikimo. Vokietijos kariuomenės čia net kvapo nebuvo. Nežinia kodėl, Lufuteno salose bazavosi vos du šimtai vokiečių kareivių, kurių dauguma buvo prekinių laivų jūreiviai; visi jie pasidavė be kovos. Pasipriešino tik vienas ginkluotas žvejybinis vokiečių laivas, nežinojęs apie nepalyginamą įsibrovėlių jėgų persvarą – penkis eskadrinius minininkus. Šie savižudį paskandino vos per penkias minutes.

Britų komandosai užgrobė telegrafo stotį ir centrinę telefonų būstinę, o inžinierių dalinys pradėjo griauti aštuoniolika zonoje esančių žuvų fabrikų ir ruošėsi sunaikinti kelias didžiules laivyno mazuto saugyklas. Po sprogimų aliejaus fabrikai ir degalų saugyklos virto rūkstančiais griuvėsiais. Į Lufuteno salas atvykus britams, vietiniai gyventojai gavo progą atkeršyti okupantams vokiečiams už kančias ir išdavė kolaborantus.

Per operaciją atsirado vietos ir angliškam humorui. Prieš sugriaudamas užimtą telegrafo stotį vienas britų leitenantas svarbiausiam gavėjui sumanė išsiųsti paskutinę telegramą:

„Adolfui Hitleriui, Berlynas. Naujausioje savo kalboje tvirtinote, jog Vokietijos kariuomenė anglų laivus pasitiks visur, kur tik šie prisišvartuos. Tai kur jūsų kariai?“

Nėra žinių, ar ši telegrama pasiekė adresatą, bet jei vis dėlto fiureris naujieną perskaitė, galime nė neabejoti, kad jį ištiko įtūžio priepuolis, kokie dažnai vadą apimdavo gavus blogų žinių.

Netrukus po vidurdienio misija buvo įvykdyta. Kareiviai grįžo į valtis, o kol šios tolo nuo krantų, euforijos apimti norvegai traukė tautinį himną, neišgyvendami dėl to, kad atvykėliai ką tik sunaikino pagrindinį jų pragyvenimo šaltinį. Britų laivai grįžo gerokai

gausesniu būriu, nei buvo išvykę: parsigabeno du šimtus šešiolika vokiečių belaisvių, be to, komandosų gretas papildė trys šimtai keturiasdešimt savanoriauti pasisiūliusių norvegų.

Lufuteno operacija pasisekė puikiai. Buvo pasiekti visi tikslai, nukentėjo tik vienas britų kareivis, persišovęs šlaunį kelių kišenėje turėtu pistoletu. Lufuteno salose paryčiais komandosus pasitikęs nuožmiausias priešas buvo ne Vokietijos kariuomenė, o ledinis šaltis ir kiaurai smelkianti drėgmė, nuo kurių neapsaugojo nė storiausi apsiaustai. Vis dėlto komandosai į Britaniją grįžo patenkinti ir laimingi.

Atrodė, kad puikūs atakos rezultatai padės sustiprinti Kyso pozicijas Jungtinių operacijų generalinio štabo akyse ir leis pradėti vykdyti ambicingus užmojus, tačiau taip neįvyko. Pakartotiniai operacijų atidėjimai, pavyzdžiui, niekada taip ir neįvykęs Kanarų salų užpuolimas, išsėmė Kyso kantrybę, be to, jo santykiai su karinio štabo biurokratais ir kitomis karinėmis organizacijomis sulig kiekviena diena vis labiau šlijo.

Kontraversiškąją Kysą Čerčilis galiausiai pakeitė kur kas diplomatiškesniu kapitonu Luisu Mauntbatenu (Louis Mountbatten), karaliaus pusbroliu, kuris geriausiai gebėjo spręsti nesutarimus ir dėl charizmos buvo nepaprastai mėgstamas pavaldinių. Jungtinių operacijų vadas lordas Mauntbatenas skyrė naują išmėginimą jo valioje atsidūrusiems komandosams.

Į NORVEGIJĄ

1941 m. gruodį Jungtinių operacijų pajėgos, kurioms vadovavo ką tik naujas pareigas gavęs lordas Mauntbatenas, įvykdė pirmą

Skaitykite likusius
380 iš **400** puslapių,
įsigiję šią knygą

www.obuolys.lt

KITI KNYGŲ FORMATAI:

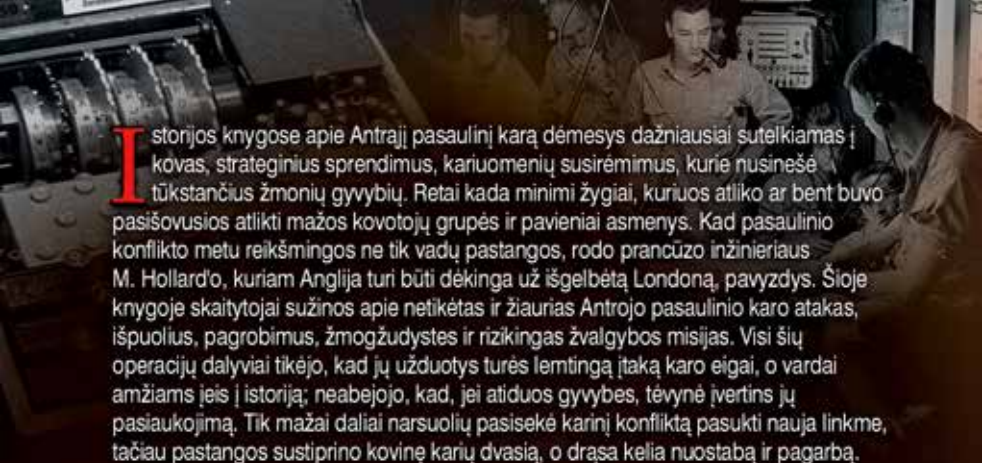

klausykla.lt

**Audio
knyga**

**Elektroninė
knyga**

Istorijos knygos apie Antrąjį pasaulinį karą dėmesys dažniausiai sutelkiamas į kovas, strateginius sprendimus, kariuomenių susirėmimus, kurie nusinešė tūkstančius žmonių gyvybių. Retai kada minimi žygiai, kuriuos atliko ar bent buvo pasišovusios atlikti mažos kovotojų grupės ir pavieniai asmenys. Kad pasaulinio konflikto metu reikšmingos ne tik vadų pastangos, rodo prancūzo inžinieriaus M. Holland'o, kuriam Anglija turi būti dėkinga už išgelbėtą Londoną, pavyzdys. Šioje knygoje skaitytojai sužinos apie netikėtas ir žiaurias Antrojo pasaulinio karo atakas, išpuolius, pagrobimus, žmogžudystes ir rizikingas žvalgybos misijas. Visi šių operacijų dalyviai tikėjo, kad jų užduotys turės lemtingą įtaką karo eigai, o vardai amžiams įeis į istoriją, neabejojo, kad, jei atiduos gyvybes, tėvynė įvertins jų pasiaukojimą. Tik mažai daliai narsuolių pasisėkė karinį konfliktą pasukti nauja linkme, tačiau pastangos sustiprino kovinę karių dvasią, o drąsa kelia nuostabą ir pagarbą.

- ✦ Kaip žydas pabėgėlis iš Vilniaus ketino atkeršyti 6 milijonams vokiečių už holokaustą?
- ✦ Kodėl vokiečiams taip ir nepavyko pasigaminti atominės bombos?
- ✦ Kuo baigėsi siekis nužudyti neįveikiamą Dykumų Lapiną?
- ✦ Kodėl vokiečių generolas Heinrichas Kreipe turėjo padėkoti savo pagrobėjams?
- ✦ Kaip buvo atkeršyta už Perl Harborą?
- ✦ Kokio vokiečių ginklo sąjungininkai taip ir nesugebėjo nukenksminti?
- ✦ Kaip medalis išdavė slapčiausią vokiečių agentą?
- ✦ Už ką švedas Ericas Ericksonas atsidūrė juodajame sąjungininkų sąrašė?

Jesúsas Hernándezas (g. 1966 m.) – ispanų istorikas ir žurnalistas, vienas žymiausių literatūros apie Antrąjį pasaulinį karą autoritetų, išleidęs 17 knygų apie mažiau žinomus šio pasaulinio konflikto įvykius ir operacijas. Lietuviškai skaitykite kitas J. Hernándezo knygas: *Neįtikėtinos Antrojo pasaulinio karo istorijos*, *Antrasis pasaulinis karas*, *Antrojo pasaulinio karo mįslės ir paslaptys*, *Valkirija*, *Pirmasis pasaulinis karas*.

SĄMOKSLAI, SLAPTIEJI AGENTAI, KONTRŽVALGYBA, IŠPUOLIAI IR SABOTAŽAI

Jeigu jums patiko tokios knygos, kaip „Neįtikėtinos Antrojo pasaulinio karo istorijos“, „Antrojo pasaulinio karo mįslės ir paslaptys“ bei „Valkirija“, privalote perskaityti ir „Slaptasis Antrojo pasaulinio karo operacijas“.

OBUOLYS
arba 2004

#obuolys.lt

ISBN 978-609-484-454-6

9 786094 844546

www.obuolys.lt

Knygos pigiau, įdomybės ir ištraukos nemokamai

KITI FORMATAI:

Audio
knyga

Elektroninė
knyga